

m.remissvar@regeringskansliet.se

Livsmedelsverkets yttrande över remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet angående förslag till ny EU-förordning gällande förpackningar och förpackningsavfall, M2022-02243

Livsmedelsverket har, utifrån verkets uppdrag och kompetensområde, inget att erinra mot Klimat- och näringslivsdepartementets (tidigare Miljödepartementet) remitterade förslag om ny EU-förordning gällande förpackningar och förpackningsavfall. Livsmedelsverkets synpunkter på förslaget ges nedan.

Artikel 5 (b).

Det är viktigt att kontaktmaterial avsedda för kontakt med livsmedel inte har möjlighet att undantas från de angivna koncentrationsnivåerna med hjälp av en delegerad akt, utan att det säkerställs att de fortfarande uppfyller kontaktmateriallagstiftningen och därmed är säkra att använda inom sitt avsedda användningsområde.

Artikel 7

Förordningen ställer krav på minsta halt återvunnet innehåll bland annat i vissa livsmedelsförpackningar av plast.

Återvunna plastmaterial och plastprodukter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel ska uppfylla kraven i förordning (EU) 2022/1616.

För plastavfall avsedda att återvinnas till ny plast för att komma i kontakt med livsmedel finns särskilda krav för insamling och förbehandling genom artikel 6 i förordning (EU) 2022/1616. Plastavfallet ska vara föremål för separat insamling om det ska kunna återvinnas till nya kontaktmaterial. Det är viktigt att förslaget till en ny förordning inte hindrar en sådan separat insamling.

Artikel 7.1, 7.2

Det behöver vara tydligt vilken enhet som avses gällande återvunnet innehåll i de omnämnda förpackningarna. Livsmedelsverket anser att definitionen som nu anges ”unit of packaging” behöver tydliggöras och att hänsyn tas till branschens eventuella synpunkter gällande vilken enhet som ska användas. Det kan finnas olika sätt att se till och räkna på att målet med andel återvunnet innehåll i förpackningar uppnås. Exempelvis skulle tillgången av återvunnen plastråvara avsedd att komma i kontakt med livsmedel kunna komma att variera under året, och det kan då vara mer lämpligt att räkna på återvunnet innehåll i förpackningar på ett årsbasis per verksamhet än per förpackning.

Artikel 7.9

Vi tillstyrker den möjlighet som ges om att delegerade akter kan antas för att medge undantag för minsta andel återvunnet innehåll i de förpackningar som omfattas där lämpliga tekniker inte finns tillgängliga.

Artikel 7.10

Vi tillstyrker även den möjlighet som finns för kommissionen att vid behov anta delegerade akter för att justera andelen återvunnet innehåll vid brist på återvunnen råvara, höga priser eller andra orsaker som omnämns.

Troligtvis kommer efterfrågan på återvunnet PET att öka, vilket medför ökade kostnader för det återvunna PET som finns tillgängligt och är lämpligt för kontaktmaterial. Den ökade efterfrågan kan även leda till en ökad import av återvunnen plast avsedd att komma i kontakt med livsmedel. Det kan vara svårare att verifiera och kontrollera att det importerade materialet uppfyller EU-lagstiftningen.

Risken för brist gällande återvunnen plast för kontaktmaterial kan öka med högre priser eller att återvunnen PET-råvara används till andra produkter än kontaktmaterial. Det kan därför övervägas om det behöver finnas en reglering som ger kontaktmaterialverksamheter förtur till återvunnen råvara som uppfyller kontaktmateriallagstiftningen.

Artikel 22 samt bilaga V

Förordningen för ekologisk produktion och märkning (EU) 2018/848 ställer höga krav på de ekologiska aktörerna längs hela kedjan (produktions-, berednings- och distributionsled) att vidta försiktighetsåtgärder för att undvika kontaminering och sammanblandning mellan ekologiska produkter/livsmedel och övriga produkter/livsmedel. Detta gör att den ekologiska branschen ofta behöver konsumentförpacka frukt och grönt för att uppnå bestämmelserna om att vidta försiktighetsåtgärder. Ur synpunkter om lika konkurrens och praktisk hantering kan bestämmelsen i bilaga V p. 2 innebära problem för dessa aktörer. Utöver det kan en begränsning av förpackningsmöjligheter för ekologiska livsmedel ge ökad risk för

bedrägliga förfaranden längs kedjan. Livsmedelsverket uppmuntrar till avstämningar med branschen för att överväga om ett undantag (eller tillägg såsom det redan finns för att t.ex. behålla fruktens färskhets (vattenhalt)) bör införas för ekologisk frukt och grönsaker.

Artiklarna 23 och 24

Livsmedelsverket anser att det vore önskvärt att systemen för återanvändning av förpackningar skapas i form av ett gemensamt system för samtliga EU-länder. De underlättar handel och en fri marknad och att målen lättare kan uppnås med lagstiftningen.

För återanvändning av förpackningar avsedda att komma i kontakt med livsmedel kommer det krävas mer administrativa och praktiska åtgärder för att få ett sådant system i bruk och fungera löpande. Företagen behöver säkerställa att förpackningarna är avsedda för de specifika livsmedel de kommer i kontakt med samt att de går att rengöra på ett tillfredsställande sätt så att de är säkra att återanvända. Företagen behöver även ha någon form av system för spårbarhet gällande produkterna och säkerställa att de inte används mer eller till annat än vad tillverkaren har ansett lämpligt för att hålla den kvalitet som behövs. Detta scenario kommer troligtvis medföra en utökad offentlig kontroll av att livsmedelsföretagarna uppfyller hygienlagstiftningens krav och kontroll av att kontaktmaterialen är lämpliga för de avsedda ändamålen.

Den lagstiftning som finns om spårbarhet för kontaktmaterial idag genom förordning (EG) nr 1935/2004 är sannolikt inte skrivet utifrån ett återanvändningsperspektiv. Det finns därmed en osäkerhet om hur bestämmelserna kan uppfyllas vid ett återanvändningsförfarande där slutkonsumenter blir ett led i kedjan. Detta kan komma att behöva tas hänsyn till vid översyn av FCM-lagstiftningen som är planerad att göras av EU-kommissionen.

Artikel 26

Det är viktigt med tydlighet kring vad som menas med begreppet ”making available on the market”. Trots definition i artikel 3.6 så är det möjligt att begreppet kan tolkas olika, dvs. om det räcker att ett företag ska erbjuda återanvändbara förpackningar vid försäljning eller om den procentandel som anges är andelen överlåtna enheter.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Annica Sohlström. I den slutliga handläggningen medverkade avdelningschef Åsa Kjellgren. Föredragande var statsinspektör Frida Kallberg.

Annica Sohlström

Frida Kallberg